

PROGRAM STUDIÓW

Kierunek studiów: HISTORIA

Obowiązuje od roku akademickiego: 2024/2025

Część I. Informacje ogólne.

1. Nazwa jednostki prowadzącej kształcenie: **Wydział Historii**
2. Poziom kształcenia: **studia drugiego stopnia**
3. Profil kształcenia: **akademicki**
4. Liczba semestrów: **cztery**
5. Łączna liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów:
Ścieżka kształcenia naukowa – **119**
Specjalizacja nauczycielska - **110**
6. Łączna liczba godzin zajęć konieczna do ukończenia studiów:
Ścieżka kształcenia naukowa – **1140**
Specjalizacja nauczycielska - **1200**
7. Zaopiniowano na Radzie Wydziału w dniu: **25.01.2024 r.**
8. Wskazanie dyscypliny wiodącej, w której będzie uzyskiwana ponad połowa efektów uczenia się oraz procentowy udział poszczególnych dyscyplin, w ramach których będą uzyskiwane efekty uczenia się określone w programie studiów: **HISTORIA**

Nazwa dyscypliny wiodącej	Procentowy udział dyscypliny wiodącej
historia	100%
Razem:	100 %

Część IIa. Efekty uczenia się dla przedmiotów kształcenia kierunkowego (dotyczą grup zajęć: 1, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12)

/Grupa zajęć A1 w standardzie kształcenia nauczycieli MNiSW: przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu/

Symbol opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK	Symbol efektu uczenia się	Opis efektu uczenia się
Wiedza, absolwent zna i rozumie:		
P7S_WG	KP7_WG1	w pogłębionym stopniu uporządkowane fakty i zjawiska z zakresu historii, prowadzące do specjalizacji w wybranych obszarach badań historycznych
	KP7_WG2	metody i problemy badań wybranych dziedzin historii, takich jak historia polityczna, społeczna, gospodarcza, kultury, regionu, rodziny, wojskowa itp.
	KP7_WG3	ma pogłębioną, uporządkowaną chronologicznie i tematycznie wiedzę o historii dawnych i współczesnych

		ziem polskich na tle dziejów Europy – także w aspekcie porównawczym
	KP7_WG4	w pogłębionym stopniu zagadnienia historii powszechnej na poziomie zaawansowanym w zakresie przynajmniej jednej epoki historycznej związanej ze specjalizacją badawczą oraz dorobek historiografii w tym zakresie
	KP7_WG5	powiązania interdyscyplinarne historii i nauk pokrewnych z innymi naukami i obszarami nauk, definiując miejsce historii
	KP7_WG6	w pogłębionym stopniu metody krytyki, analizy i interpretacji różnorodnych źródeł, rozumiejąc ich przydatność w badaniach historycznych
	KP7_WG7	w pogłębionym stopniu metody i sposoby tłumaczenia tekstów dotyczących zagadnień historycznych przynajmniej z jednego języka obcego nowożytnego i tekstów źródłowych w języku właściwym dla badanej dziedziny
	KP7_WG8	w pogłębionym stopniu funkcjonowanie struktur społecznych, politycznych, ekonomicznych, militarnych
	KP7_WG9	zakres zróżnicowania narodowego, religijnego i etnicznego współczesnego świata zarówno w wymiarze globalnym, jak i lokalnym
	KP7_WG10	w pogłębionym stopniu wiedzę z zakresu metodologii historii
P7S_WK	KP7_WK1	relacje i zależności pomiędzy przeszłością a teraźniejszością oraz ich wpływ na świadomość i tożsamość współczesnych ludzi i społeczeństw
	KP7_WK2	wpływ podłoża narodowego i kulturowego na różne stanowiska reprezentowane w naukach historycznych
	KP7_WK3	wpływ zróżnicowania kulturowego i religijnego świata na różnego rodzaju więzi społeczne
	KP7_WK4	dogłębnie zasady ochrony praw własności intelektualnej na potrzeby przygotowywanej pracy magisterskiej i innych projektów
Umiejętności, absolwent potrafi:		
P7S_UW	KP7_UW1	Samodzielnie zdobywać i pogłębiać wiedzę oraz doskonalić umiejętności badawcze w sposób uporządkowany i systematyczny, wykorzystując nowoczesne techniki pozyskiwania, klasyfikowania i analizowania informacji
	KP7_UW2	formułować tematy badawcze; stosując metody i techniki badań w zakresie wybranej dziedziny historii oraz posługując się teoriami i paradygmatami badawczymi
	KP7_UW3	analizować, interpretować i wykorzystywać dla potrzeb własnych badań teksty historiograficzne, teksty źródłowe oraz inne nośniki pamięci, przeprowadzając ich pogłębioną krytykę

	KP7_UW4	analizować, interpretować i systematyzować informacje dotyczące nauk historycznych i pokrewnych, wykorzystując bibliografię, pomoce archiwalne i bazy danych, itp
	KP7_UW5	korzystać z technologii informacyjnej, multimediiów i zasobów Internetu, stosując różnorodne, nowoczesne metody i techniki prezentacji wyników badań
	KP7_UW6	przygotować w języku ojczystym tekst naukowy (w tym pracę dyplomową) z aparatem krytycznym, poprawnie stosując różnorodne formy pisarstwa historycznego
P7S_UK	KP7_UK1	prowadzić debatę, skutecznie argumentując i uzasadniając swoje stanowisko w dyskusji naukowej z wykorzystaniem wiedzy i własnego doświadczenia badawczego, jak też poglądów reprezentantów różnych nurtów historiograficznych
	KP7_UK2	komunikować się w języku ojczystym oraz wybranym języku obcym nowożytnym na poziomie B2+ z zastosowaniem profesjonalnej terminologii właściwej dla nauk historycznych i pokrewnych
	KP7_UK3	zaprezentować swój dorobek naukowy (m.in. na egzaminie magisterskim)
P7S_UO	KP7_UO1	kierować pracą zespołu lub wykonywać zadania badawcze we współpracy z innymi członkami zespołu, w tym również reprezentującymi różne dyscypliny wiedzy oraz różne kręgi kulturowe
	KP7_UO2	współdziałać i pracować w grupie, przyjmując w niej różne role
P7S_UU	KP7_UU1	planować oraz uczyć się przez całe życie, doskonaląc kwalifikacje własne oraz innych
Kompetencje społeczne, absolwent jest gotów do:		
P7S_KK	KP7_KK1	krytycznego i otwartego stosunku do nowych idei i koncepcji w badaniach nad różnorodnymi aspektami historii
	KP7_KK2	zdolny do okazywania zrozumienia dla świata wartości i postaw ludzi w różnych okresach i kontekstach historycznych
	KP7_KK3	zmiany własnych przekonań w świetle nowej wiedzy i argumentów
P7S_KO	KP7_KO1	aktywnego uczestnictwa w dyskusjach historycznych i aktualnych debatach oraz w przekazywania informacji o nich osobom zainteresowanym historią spoza grona fachowców
	KP7_KO2	promowania tradycji oraz dziedzictwa historycznego i kulturowego Polski, swojego regionu i Europy
	KP7_KO3	aktywnego propagowania wiedzy historycznej i kultury pamięci w różnych środowiskach
P7S_KR	KP7_KR1	dostrzegania i formułowania problemów etycznych związanych z pracą historyką

	KP7_KR2	ciągłego rozwoju swoich zainteresowań i kompetencji fachowych, społecznych i kulturalnych
	KP7_KR3	poszanowania odmiennych od własnych teorii i poglądów oraz prowadzenia polemiki z nimi w sposób etyczny i kulturalny
	KP7_KR4	do obiektywizmu w podejściu do przekazu historycznego, wykazując odpowiedzialność i odwagę cywilną w sprzeciwianiu się instrumentalizacji wiedzy historycznej przez grupy narodowe, społeczne i polityczne
	KP7_KR5	wykazywania niezależności i samodzielności myśli, szanując jednocześnie prawo innych osób do wykazywania tych samych cech

Objaśnienia oznaczeń:

P6, P7 – poziom PRK (6 - studia pierwszego stopnia, 7 – studia drugiego stopnia i jednolite magisterskie)

S – charakterystyka typowa dla kwalifikacji uzyskiwanych w ramach szkolnictwa wyższego

W – wiedza	G – głębia i zakres
	K - kontekst
U – umiejętności	W – wykorzystanie wiedzy
	K – komunikowanie się
	O – organizacja pracy
	U – uczenie się
K – kompetencje społeczne	K – krytyczna ocena
	O - odpowiedzialność
	R – rola zawodowa

Część IIb. Efekty uczenia się dla kandydatów przygotowujących się do zawodu nauczyciela historii (dotyczą grup zajęć: 2, 3, 4)

Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela (Załącznik nr 1 do Rozporządzenia MNiSW z 25 lipca 2019 r., ogłoszony w Dzienniku Ustaw 2 sierpnia 2019 r., poz. 1450)

B. Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne

B.1. Psychologia

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.1.W1. podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego;

B.1.W2. proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie

osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;

B.1.W3. teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie, różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych;

B.1.W4. proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;

B.1.W5. zagadnienia autorefleksji i samorozwoju: zasoby własne w pracy nauczyciela – identyfikacja i rozwój, indywidualne strategie radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.1.U1. obserwować procesy rozwojowe uczniów;

B.1.U2. obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania;

B.1.U3. skutecznie i świadomie komunikować się;

B.1.U4. porozumieć się w sytuacji konfliktowej;

B.1.U5. rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się;

B.1.U6. identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań;

B.1.U7. radzić sobie ze stresem i stosować strategie radzenia sobie z trudnościami;

B.1.U8. zaplanować działania na rzecz rozwoju zawodowego na podstawie świadomej autorefleksji i informacji zwrotnej od innych osób.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.1.K1. autorefleksji nad własnym rozwojem zawodowym;

B.1.K2. wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

B.2. Pedagogika

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.2.W1. system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele

współczesnej szkoły, pojęcie ukrytego programu szkoły, alternatywne formy edukacji, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;

B.2.W2. rolę nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

B.2.W3. wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.2.W4. zasady pracy opiekuńczo-wychowawczej nauczyciela: obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodykę pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka, różnicowanie, indywidualizację i personalizację pracy z uczniami, funkcjonowanie klasy szkolnej jako grupy społecznej, procesy społeczne w klasie, rozwiązywanie konfliktów w klasie lub grupie wychowawczej, animowanie życia społeczno-kulturalnego klasy, wspieranie samorządności i autonomii uczniów, rozwijanie u dzieci, uczniów lub wychowanków kompetencji komunikacyjnych i umiejętności społecznych niezbędnych do nawiązywania poprawnych relacji; pojęcia integracji i inkluzji; sytuację dziecka z niepełnosprawnością fizyczną i intelektualną w szkole ogólnodostępnej, problemy dzieci z zaburzeniami ze spektrum autyzmu i ich funkcjonowanie, problemy dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolną sytuację dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematykę dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; zagrożenia dzieci i młodzieży: zjawiska agresji i przemocy, w tym agresji elektronicznej, oraz uzależnień, w tym od środków psychoaktywnych i komputera, a także zagadnienia związane z grupami nieformalnymi, podkulturami młodzieżowymi i sektami;

B.2.W5. sytuację uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi: specjalne potrzeby edukacyjne uczniów i ich uwarunkowania (zakres diagnozy funkcjonalnej, metody i narzędzia stosowane w diagnozie), konieczność dostosowywania procesu kształcenia do specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów (projektowanie wsparcia, konstruowanie indywidualnych programów) oraz tematykę oceny skuteczności wsparcia uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi;

B.2.W6. zasady pracy z uczniem z trudnościami w uczeniu się; przyczyny i przejawy trudności w uczeniu się, zapobieganie trudnościami w uczeniu się i ich wczesne wykrywanie, specyficzne trudności w uczeniu się – dysleksja, dysgrafia, dysortografia i dyskalkulia oraz trudności w uczeniu się wynikające z dysfunkcji sfery percepcyjno-motorycznej oraz zaburzeń rozwoju zdolności, w tym językowych i arytmetycznych,

i sposoby ich przewyższania; zasady dokonywania diagnozy nauczycielskiej i techniki diagnostyczne w pedagogice;

B.2.W7. doradztwo zawodowe: wspomaganie ucznia w projektowaniu ścieżki edukacyjno- -zawodowej, metody i techniki określania potencjału ucznia oraz potrzebę przygotowania uczniów do uczenia się przez całe życie.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.2.U1. wybrać program nauczania zgodny z wymaganiami podstawy programowej i dostosować go do potrzeb edukacyjnych uczniów;

B.2.U2. zaprojektować ścieżkę własnego rozwoju zawodowego;

B.2.U3. formułować oceny etyczne związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

B.2.U4. nawiązywać współpracę z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym;

B.2.U5. rozpoznawać sytuację zagrożeń i uzależnień uczniów;

B.2.U6. zdiagnozować potrzeby edukacyjne ucznia i zaprojektować dla niego odpowiednie wsparcie;

B.2.U7. określić przybliżony potencjał ucznia i doradzić mu ścieżkę rozwoju.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.2.K1. okazywania empatii uczniom oraz zapewniania im wsparcia i pomocy;

B.2.K2. profesjonalnego rozwiązywania konfliktów w klasie szkolnej lub grupie wychowawczej;

B.2.K3. samodzielnego pogłębiania wiedzy pedagogicznej;

B.2.K4. współpracy z nauczycielami i specjalistami w celu doskonalenia swojego warsztatu pracy.

B.3. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

B.3.W1. zadania charakterystyczne dla szkoły lub placówki systemu oświaty oraz środowisko, w jakim one działają;

B.3.W2. organizację, statut i plan pracy szkoły, program wychowawczo-profilaktyczny oraz program realizacji doradztwa zawodowego;

B.3.W3. zasady zapewniania bezpieczeństwa uczniom w szkole i poza nią.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

B.3.U1. wyciągać wnioski z obserwacji pracy wychowawcy klasy, jego interakcji z uczniami oraz sposobu, w jaki planuje i przeprowadza zajęcia wychowawcze;

B.3.U2. wyciągać wnioski z obserwacji sposobu integracji działań opiekuńczo-wychowawczych i dydaktycznych przez nauczycieli przedmiotów;

B.3.U3. wyciągać wnioski, w miarę możliwości, z bezpośredniej obserwacji pracy rady pedagogicznej i zespołu wychowawców klas;

B.3.U4. wyciągać wnioski z bezpośredniej obserwacji pozalekcyjnych działań opiekuńczo- -wychowawczych nauczycieli, w tym podczas dyżurów na przerwach międzylekcyjnych i zorganizowanych wyjść grup uczniowskich;

B.3.U5. zaplanować i przeprowadzić zajęcia wychowawcze pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych;

B.3.U6. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno-

pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

B.3.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i z nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy.

C. Podstawy dydaktyki i emisja głosu

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

C.W1. usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych;

C.W2. zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępom w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

C.W3. współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów;

C.W4. zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;

C.W5. konieczność projektowania działań edukacyjnych dostosowanych do zróżnicowanych potrzeb i możliwości uczniów, w szczególności możliwości psychofizycznych oraz tempa uczenia się, a także potrzebę i sposoby wyrównywania szans edukacyjnych, znaczenie odkrywania oraz rozwijania predyspozycji i uzdolnień oraz zagadnienia związane z przygotowaniem uczniów do udziału w konkursach i olimpiadach przedmiotowych; autonomię dydaktyczną nauczyciela;

C.W6. sposoby i znaczenie oceniania osiągnięć szkolnych uczniów: ocenianie kształtujące w kontekście efektywności nauczania, wewnętrzny system oceniania, rodzaje i sposoby przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów zewnętrznych; tematykę oceny efektywności dydaktycznej nauczyciela i jakości działalności szkoły oraz edukacyjną wartość dodaną;

C.W7. znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

C.U1. zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego;

C.U2. zaprojektować działania służące integracji klasy szkolnej;

C.U3. dobierać metody nauczania do nauczanych treści i zorganizować pracę uczniów;

C.U4. wybrać model lekcji i zaprojektować jej strukturę;

- C.U5.** zaplanować pracę z uczniem zdolnym, przygotowującą go do udziału w konkursie przedmiotowym lub współzawodnictwie sportowym;
- C.U6.** dokonać oceny pracy ucznia i zaprezentować ją w formie oceny kształtującej;
- C.U7.** posługiwać się zgodnie z zasadami aparatem emisji głosu;
- C.U8.** poprawnie posługiwać się językiem polskim.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- C.K1.** twórczego poszukiwania najlepszych rozwiązań dydaktycznych sprzyjających postępom uczniów;
- C.K2.** skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu.

D. Przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu

D.1. Dydaktyka przedmiotu nauczania

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.1.W1.** miejsce danego przedmiotu lub rodzaju zajęć w ramowych planach nauczania na poszczególnych etapach edukacyjnych;
- D.1.W2.** podstawę programową danego przedmiotu, cele kształcenia i treści nauczania przedmiotu lub prowadzonych zajęć na poszczególnych etapach edukacyjnych, przedmiot lub rodzaj zajęć w kontekście wcześniejszego i dalszego kształcenia, strukturę wiedzy w zakresie przedmiotu nauczania lub prowadzonych zajęć oraz kompetencje kluczowe i ich kształtowanie w ramach nauczania przedmiotu lub prowadzenia zajęć;
- D.1.W3.** integrację wewnątrz- i międzyprzedmiotową; zagadnienia związane z programem nauczania – tworzenie i modyfikację, analizę, ocenę, dobór i zatwierdzanie oraz zasady projektowania procesu kształcenia oraz rozkładu materiału;
- D.1.W4.** kompetencje merytoryczne, dydaktyczne i wychowawcze nauczyciela, w tym potrzebę zawodowego rozwoju, także z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnej, oraz dostosowywania sposobu komunikowania się do poziomu rozwoju uczniów i stymulowania aktywności poznawczej uczniów, w tym kreowania sytuacji dydaktycznych; znaczenie autorytetu nauczyciela oraz zasady interakcji ucznia i nauczyciela w toku lekcji; moderowanie interakcji między uczniami; rolę nauczyciela jako popularyzatora wiedzy oraz znaczenie współpracy nauczyciela w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1.W5.** konwencjonalne i niekonwencjonalne metody nauczania, w tym metody aktywizujące i metodę projektów, proces uczenia się przez działanie, odkrywanie lub dociekanie naukowe oraz pracę badawczą ucznia, a także zasady doboru metod nauczania typowych dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć;
- D.1.W6.** metodykę realizacji poszczególnych treści kształcenia w obrębie przedmiotu lub zajęć – rozwiązania merytoryczne i metodyczne, dobre praktyki, dostosowanie oddziaływań do potrzeb i możliwości uczniów lub grup uczniowskich o różnym potencjale i stylu uczenia się, typowe dla przedmiotu lub rodzaju zajęć błędy uczniowskie, ich rolę i sposoby wykorzystania w procesie dydaktycznym;

D.1.W7. organizację pracy w klasie szkolnej i grupach: potrzebę indywidualizacji nauczania, zagadnienie nauczania interdyscyplinarnego, formy pracy specyficzne dla danego przedmiotu lub rodzaju zajęć: wycieczki, zajęcia terenowe i laboratoryjne, doświadczenia i konkursy oraz zagadnienia związane z pracą domową;

D.1.W8. sposoby organizowania przestrzeni klasy szkolnej, z uwzględnieniem zasad projektowania uniwersalnego: środki dydaktyczne (podręczniki i pakiety edukacyjne), pomoce dydaktyczne – dobór i wykorzystanie zasobów edukacyjnych, w tym elektronicznych i obcojęzycznych, edukacyjne zastosowania mediów i technologii informacyjno-komunikacyjnej; myślenie komputacyjne w rozwiązywaniu problemów w zakresie nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć; potrzebę wyszukiwania, adaptacji i tworzenia elektronicznych zasobów edukacyjnych i projektowania multimedialnych;

D.1.W9. metody kształcenia w odniesieniu do nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć, a także znaczenie kształtowania postawy odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;

D.1.W10. rolę diagnozy, kontroli i oceniania w pracy dydaktycznej; ocenianie i jego rodzaje: ocenianie bieżące, semestralne i roczne, ocenianie wewnętrzne i zewnętrzne; funkcje oceny;

D.1.W11. egzaminy kończące etap edukacyjny i sposoby konstruowania testów, sprawdzianów oraz innych narzędzi przydatnych w procesie oceniania uczniów w ramach nauczanego przedmiotu;

D.1.W12. diagnozę wstępną grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów; potrzebę kształtowania pojęć, postaw, umiejętności praktycznych, w tym rozwiązywania problemów, i wykorzystywania wiedzy; metody i techniki skutecznego uczenia się; metody strukturyzacji wiedzy oraz konieczność powtarzania i utrwalania wiedzy i umiejętności;

D.1.W13. znaczenie rozwijania umiejętności osobistych i społeczno-emocjonalnych uczniów: potrzebę kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów oraz budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów, a także kształtowania kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;

D.1.W14. warsztat pracy nauczyciela; właściwe wykorzystanie czasu lekcji przez ucznia i nauczyciela; zagadnienia związane ze sprawdzaniem i ocenianiem jakości kształcenia oraz jej ewaluacją, a także z koniecznością analizy i oceny własnej pracy dydaktyczno-wychowawczej;

D.1.W15. potrzebę kształtowania u ucznia pozytywnego stosunku do nauki, rozwijania ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej, logicznego i krytycznego myślenia, kształtowania motywacji do uczenia się danego przedmiotu i nawyków systematycznego uczenia się, korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu, oraz przygotowania ucznia do uczenia się przez całe życie przez stymulowanie go do samodzielnej pracy.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

D.1.U1. identyfikować typowe zadania szkolne z celami kształcenia, w szczególności z wymaganiami ogólnymi podstawy programowej, oraz z kompetencjami kluczowymi;

- D.1.U2. przeanalizować rozkład materiału;
- D.1.U3. identyfikować powiązania treści nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć z innymi treściami nauczania;
- D.1.U4. dostosować sposób komunikacji do poziomu rozwojowego uczniów;
- D.1.U5. kreować sytuacje dydaktyczne służące aktywności i rozwojowi zainteresowań uczniów oraz popularyzacji wiedzy;
- D.1.U6. podejmować skuteczną współpracę w procesie dydaktycznym z rodzicami lub opiekunami uczniów, pracownikami szkoły i środowiskiem pozaszkolnym;
- D.1.U7. dobierać metody pracy klasy oraz środki dydaktyczne, w tym z zakresu technologii informacyjno-komunikacyjnej, aktywizujące uczniów i uwzględniające ich zróżnicowane potrzeby edukacyjne;
- D.1.U8. merytorycznie, profesjonalnie i rzetelnie oceniać pracę uczniów wykonywaną w klasie i w domu;
- D.1.U9. skonstruować sprawdzian służący ocenie danych umiejętności uczniów;
- D.1.U10. rozpoznać typowe dla nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć błędy uczniowskie i wykorzystać je w procesie dydaktycznym;
- D.1.U11. przeprowadzić wstępną diagnozę umiejętności ucznia.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

- D.1.K1. adaptowania metod pracy do potrzeb i różnych stylów uczenia się uczniów;
- D.1.K2. popularyzowania wiedzy wśród uczniów i w środowisku szkolnym oraz pozaszkolnym;
- D.1.K3. zachęcania uczniów do podejmowania prób badawczych oraz systematycznej aktywności fizycznej;
- D.1.K4. promowania odpowiedzialnego i krytycznego wykorzystywania mediów cyfrowych oraz poszanowania praw własności intelektualnej;
- D.1.K5. kształtowania umiejętności współpracy uczniów, w tym grupowego rozwiązywania problemów;
- D.1.K6. budowania systemu wartości i rozwijania postaw etycznych uczniów oraz kształtowania ich kompetencji komunikacyjnych i nawyków kulturalnych;
- D.1.K7. rozwijania u uczniów ciekawości, aktywności i samodzielności poznawczej oraz logicznego i krytycznego myślenia;
- D.1.K8. kształtowania nawyku systematycznego uczenia się i korzystania z różnych źródeł wiedzy, w tym z Internetu;
- D.1.K9. stymulowania uczniów do uczenia się przez całe życie przez samodzielną pracę.

D.2. Praktyki zawodowe

W zakresie wiedzy absolwent zna i rozumie:

- D.2.W1. zadania dydaktyczne realizowane przez szkołę lub placówkę systemu oświaty;
- D.2.W2. sposób funkcjonowania oraz organizację pracy dydaktycznej szkoły lub placówki systemu oświaty;
- D.2.W3. rodzaje dokumentacji działalności dydaktycznej prowadzonej w szkole lub placówce systemu oświaty.

W zakresie umiejętności absolwent potrafi:

D.2.U1. wyciągnąć wnioski z obserwacji pracy dydaktycznej nauczyciela, jego interakcji z uczniami oraz sposobu planowania i przeprowadzania zajęć dydaktycznych; aktywnie obserwować stosowane przez nauczyciela metody i formy pracy oraz wykorzystywane pomoce dydaktyczne, a także sposoby oceniania uczniów oraz zadawania i sprawdzania pracy domowej;

D.2.U2. zaplanować i przeprowadzić pod nadzorem opiekuna praktyk zawodowych serię lekcji lub zajęć;

D.2.U3. analizować, przy pomocy opiekuna praktyk zawodowych oraz nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w zakresie przygotowania psychologiczno- -pedagogicznego, sytuacje i zdarzenia pedagogiczne zaobserwowane lub doświadczane w czasie praktyk.

W zakresie kompetencji społecznych absolwent jest gotów do:

D.2.K1. skutecznego współdziałania z opiekunem praktyk zawodowych i nauczycielami w celu poszerzania swojej wiedzy dydaktycznej oraz rozwijania umiejętności wychowawczych.

Część III. Opis procesu prowadzącego do uzyskania efektów uczenia się.

Treści programowe zajęć lub grup zajęć.

Grupa Zajęć_1: Przedmioty podstawowe

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG5, WG6, WG7, WG8, WG9, WG10, WK1, WK2, WK3, WK4, UW1, UW2, UW3, UW4, UW5, UK1, UK2, UK3, UO1, UO2, UU1, KK1, KK2, KK3, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5.

W ramach modułu realizowane są przedmioty takie jak statystyka, demografia historyczna, język obcy nowożytny (zajęcia przygotowujące do specjalistycznego komunikowania się z różnymi kręgami odbiorców na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego – do wyboru); zajęcia warsztatowe z języka obcego – specjalistyczne zajęcia językowe o charakterze praktycznym, polegające na tłumaczeniu tekstów z zakresu nauki historycznej i tworzeniu własnych tekstów w języku obcym; student wybiera język przedmiotu). W ramach modułu realizowane są także treści z **historii historiografii oraz z metodologii historii**, nauki społeczne w warsztacie historyka, technologia informacyjna z kompetencjami akademickimi, ochrona praw własności intelektualnej. Zaplanowano także zajęcia terenowe w Podlaskiem, których celem jest połączenie teorii z praktycznym wymiarem kształcenia.

Grupy Zajęć _2, 3, 4 zajęcia do wyboru, obejmują treści kształcenia przygotowujące zainteresowanych studentów do wykonywania zawodu nauczyciela (łączy wymiar zajęć - 540 godzin dydaktycznych).

Kształcenie przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela obejmuje przygotowanie merytoryczne i przygotowanie pedagogiczne. Przygotowanie pedagogiczne obejmuje przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne i przygotowanie dydaktyczne. Przygotowanie dydaktyczne obejmuje podstawy dydaktyki i emisję głosu oraz przygotowanie dydaktyczne do nauczania przedmiotu *historia*.

Na standard przygotowania do zawodu nauczyciela składają się:

- 1) przygotowanie merytoryczne do nauczania pierwszego przedmiotu – grupa zajęć A1 (w programie odpowiadają jej grupy zajęć: 1, 5, 6, 7, 8, 9-11);
- 2) przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne – grupa zajęć B: B.1. psychologia, B.2. pedagogika, B.3. praktyka psychologiczno-pedagogiczna (w programie odpowiada jej grupa zajęć_2);
- 3) przygotowanie dydaktyczne w zakresie podstaw dydaktyki i emisji głosu – grupa zajęć C (w programie to grupa zajęć_3);
- 4) przygotowanie dydaktyczne do nauczania pierwszego przedmiotu – grupa zajęć D: D.1. dydaktyka przedmiotu, D.2. praktyka przedmiotowa (w programie - grupa zajęć_4).

Grupa Zajęć_2: **Przygotowanie psychologiczno-pedagogiczne**

Symbole efektów uczenia się:

B.1.: W1-W5, U1-U8, K1-K2;

B.2: W1-W7, U1-U7, K1-K4;

B.3: W1-W3, U1-U6, K1.

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć:

Pedagogika ogólna

nauka wśród innych form ludzkiego doświadczenia; przedmiot badań i system pojęciowy współczesnej pedagogiki (edukacja, wychowanie, kształcenie, nauczanie i uczenie się; specyfika nauk społecznych; związek teorii pedagogicznej z praktyką edukacyjną; klasyfikacje nauk pedagogicznych; interakcje pedagogiki z naukami pomocniczymi; współczesne rozumienie humanizmu - świat humanistyczny i zadania edukacji humanistycznej; wychowanie – pojęcie, znaczenia, dylematy; filozoficzne podstawy edukacji, alternatywne formy edukacji; krytyczne podejście do procesów edukacyjnych, pojęcie ukrytego programu szkoły;

Teoria wychowania

wychowanie w kontekście rozwoju: ontologiczne, aksjologiczne i antropologiczne podstawy wychowania; istotę i funkcje wychowania oraz proces wychowania, jego strukturę, właściwości i dynamikę; obowiązki nauczyciela jako wychowawcy klasy, metodyka pracy wychowawczej, program pracy wychowawczej, style kierowania klasą, ład i dyscyplinę, poszanowanie godności dziecka, ucznia lub wychowanka; rola nauczyciela i koncepcje pracy nauczyciela: etykę zawodową nauczyciela, nauczycielską pragmatykę zawodową – prawa i obowiązki nauczycieli, zasady odpowiedzialności prawnej opiekuna, nauczyciela, wychowawcy i za bezpieczeństwo oraz ochronę zdrowia uczniów, tematykę oceny jakości pracy nauczyciela, zasady projektowania ścieżki własnego rozwoju zawodowego, rolę początkującego nauczyciela w szkolnej rzeczywistości, uwarunkowania sukcesu w pracy nauczyciela oraz choroby związane z wykonywaniem zawodu nauczyciela;

Diagnostyka pedagogiczna

diagnoza pedagogiczna - schemat procesu poznania diagnostycznego, podstawowe zasady diagnozy pedagogicznej, diagnoza środowiskowa; metody i techniki diagnozowania; diagnoza potrzeb opiekuńczych; diagnoza społeczna; diagnoza nieprzystosowania społecznego; diagnoza trudności szkolnych; diagnoza sytuacji społecznej w klasie szkolnej; błędy wychowawcze – problem środowiska rodzinnego i szkolnego; rozpoznawanie problemów dzieci zaniedbanych i pozbawionych opieki oraz szkolnej sytuacji dzieci z doświadczeniem migracyjnym; problematyka dziecka w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej; pomoc psychologiczno-pedagogiczną w szkole – regulacje prawne, formy i zasady udzielania wsparcia w placówkach systemu oświaty, a także znaczenie współpracy rodziny ucznia i szkoły oraz szkoły ze środowiskiem pozaszkolnym;

System oświaty i prawo oświatowe

system oświaty: organizację i funkcjonowanie systemu oświaty, podstawowe zagadnienia prawa oświatowego, krajowe i międzynarodowe regulacje dotyczące praw człowieka, dziecka, ucznia oraz osób z niepełnosprawnościami, znaczenie pozycji szkoły jako instytucji edukacyjnej, funkcje i cele edukacji szkolnej, modele współczesnej szkoły, zagadnienie prawa wewnątrzszkolnego, podstawę programową w kontekście programu nauczania oraz działania wychowawczo-profilaktyczne, tematykę oceny jakości działalności szkoły lub placówki systemu oświaty;

Podstawy psychologii ogólnej

podstawowe pojęcia psychologii: procesy poznawcze, spostrzeganie, odbiór i przetwarzanie informacji, mowę i język, myślenie i rozumowanie, uczenie się i pamięć, rolę uwagi, emocje i motywacje w procesach regulacji zachowania, zdolności i uzdolnienia, psychologię różnic indywidualnych – różnice w zakresie inteligencji, temperamentu, osobowości i stylu poznawczego; proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przezwyciężania,

Psychologia rozwojowa

proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia; indywidualne strategie nauczycieli radzenia sobie z trudnościami, stres i nauczycielskie wypalenie zawodowe. metody i techniki identyfikacji oraz wspomaganie rozwoju uzdolnień i zainteresowań,

Psychologia społeczna

teorię spostrzegania społecznego i komunikacji: zachowania społeczne i ich uwarunkowania, sytuację interpersonalną, empatię, zachowania asertywne, agresywne i uległe, postawy, stereotypy, uprzedzenia, stres i radzenie sobie z nim, porozumiewanie się ludzi w instytucjach, reguły współdziałania, procesy komunikowania się, bariery w komunikowaniu się, media i ich wpływ wychowawczy, style komunikowania się uczniów i nauczyciela, bariery w komunikowaniu się w klasie,;

Warsztat diagnozy psychopedagogicznej

Rozpoznawanie procesów rozwojowych uczniów; obserwowanie zachowań społecznych i ich uwarunkowań; rozpoznawanie sytuacji zagrożeń i uzależnień uczniów; diagnozowanie potrzeb edukacyjnych ucznia i zaprojektowanie dla niego odpowiedniego wsparcia; diagnoza wstępna grupy uczniowskiej i każdego ucznia w kontekście nauczanego przedmiotu lub prowadzonych zajęć oraz sposoby wspomagania rozwoju poznawczego uczniów;

Warsztaty komunikacji interpersonalnej

różne formy komunikacji – autoprezentację, aktywne słuchanie, efektywne nadawanie, komunikację niewerbalną, porozumiewanie się emocjonalne w klasie, porozumiewanie się w sytuacjach konfliktowych; bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami; nawiązywanie współpracy z nauczycielami oraz ze środowiskiem pozaszkolnym

Trening kreatywności

teorie i poziomy twórczości, podejścia do wyjaśniania fenomenu twórczości w psychologii i pedagogice twórczości. twórczość w szkole - cechy dotychczasowych podejść. diagnoza potencjału twórczego uczniów - metody badań. metody rozwijania kompetencji twórczych uczniów. kompetencje twórcze nauczycieli.

Praktyka psychologiczno-pedagogiczna

W ramach grupy zajęć 2 dwie trzecie godzin zajęć jest realizowanych w formie wykładów i ćwiczeń. Pozostałe godziny zajęć są zintegrowane z realizacją praktyk zawodowych, których łączna liczba wynosi 30 godzin dydaktycznych (1 pkt. ECTS).

Grupa Zajęć_3: Podstawy dydaktyki i emisja głosu

Symbole efektów uczenia się:

C.:W1-W7, U1-U8, K1-K2.

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć:

Podstawy dydaktyki

usytuowanie dydaktyki w zakresie pedagogiki, a także przedmiot i zadania współczesnej dydaktyki oraz relację dydaktyki ogólnej do dydaktyk szczegółowych; zagadnienie klasy szkolnej jako środowiska edukacyjnego: style kierowania klasą, problem ładu i dyscypliny, procesy społeczne w klasie, integrację klasy szkolnej, tworzenie środowiska sprzyjającego postępowi w nauce oraz sposób nauczania w klasie zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego; współczesne koncepcje nauczania i cele kształcenia – źródła, sposoby ich formułowania oraz ich rodzaje; zasady dydaktyki, metody nauczania, treści nauczania i organizację procesu kształcenia oraz pracy uczniów; zagadnienie lekcji jako jednostki dydaktycznej oraz jej budowę, modele lekcji i sztukę prowadzenia lekcji, a także style i techniki pracy z uczniami; interakcje w klasie; środki dydaktyczne;

Emisja głosu

zagadnienia związane z emisją głosu – budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu; posługiwanie się aparatem emisji głosu zgodnie z zasadami; skuteczne korygowanie błędów językowych i doskonalenie aparatu emisji głosu nauczyciela; problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej; znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: metody porozumiewania się w celach dydaktycznych – sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych – poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej; poprawne posługiwanie się językiem polskim.

Grupa Zajęć_4: Edukacja historyczna w szkole:

Symbole efektów uczenia się:

D.1.: W1-W15, U1-U11, K1-K9;

D.2.: W1-W3, U1-U3, K1.

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć:

Dydaktyka historii

treści nauczania i typowe trudności uczniów związane z ich opanowaniem; cele, formy organizacyjne i metody nauczania oraz doboru efektywnych środków dydaktycznych (w tym zasobów internetowych), wspomagających nauczanie przedmiotu, z uwzględnieniem zróżnicowanych potrzeb edukacyjnych uczniów; źródła historyczne; struktura i typy lekcji; pozalekcyjne i pozaszkolne formy edukacji historycznej; ocenianie; programy nauczania; planowanie pracy dydaktycznej; indywidualizacja nauczania; współpraca z rodzicami. W ramach zajęć grupy D uwzględnia się specyfikę szkolnego przedmiotu *historia*.

Praktyki przedmiotowe /Laboratoria, Zajęcia terenowe/

Celem praktyk, których łączna liczba godzin wynosi 120 (8 pkt. ECTS), jest zdobywanie doświadczenia związanego z pracą dydaktyczno-wychowawczą nauczyciela i konfrontowanie nabytej wiedzy z zakresu dydaktyki historii z rzeczywistością pedagogiczną. Ponieważ szkolny przedmiot *historia* jest nauczany zarówno w szkole podstawowej, jak i ponadpodstawowej, praktyki odbywają się w obu typach szkół: jako laboratoria w grupie ćwiczeniowej równoległe do zajęć teoretycznych z dydaktyki przedmiotowej oraz w trybie praktyk ciągłych, gdy student przez okres co najmniej 3 tygodni jest codziennie obecny w szkole, obserwując i prowadząc lekcje. Praktyki są skorelowane z realizacją zajęć z zakresu dydaktyki historii.

W ramach tego modułu realizowany będzie także przedmiot *Technologia informacyjna warsztacie pracy nauczyciela historii* wdrażający przyszłych nauczycieli do korzystania i stosowania w procesie dydaktycznym różnych technik komputerowych i mediów oraz *BHP w warsztacie pracy nauczyciela historii*.

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się w zakresie przygotowania do zawodu nauczyciela, osiągniętych przez studenta w trakcie kształcenia.

1. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się wymaga zastosowania zróżnicowanych form sprawdzania, adekwatnych do kategorii wiedzy, umiejętności albo kompetencji społecznych, których dotyczą te efekty.
2. Osiągnięte efekty uczenia się w kategorii wiedzy weryfikuje się za pomocą egzaminów pisemnych w formie zadań otwartych lub zamkniętych lub egzaminów ustnych, a także w oparciu o analizę opracowanych konspektów i obserwację ich praktycznej realizacji.
3. Egzamin pisemny lub ustny jest ukierunkowany na sprawdzenie wiedzy na poziomie wyższym niż sama znajomość zagadnień i nie ogranicza się do znajomości faktów. Egzamin pisemny lub ustny w szczególności służy sprawdzeniu poziomu zrozumienia zagadnienia, umiejętności analizy i syntezy informacji oraz rozwiązywania problemów.
4. Weryfikacja osiągniętych efektów uczenia się w kategorii umiejętności wymaga bezpośredniej obserwacji studenta w czasie wykonywania działań właściwych dla danego zadania zawodowego (dydaktycznego, wychowawczego i opiekuńczego) wynikającego z roli nauczyciela.

Grupa Zajęć_5: Warsztat naukowy historyka wybranej epoki
Studenci, którzy wybrali bloki przedmiotowe kształcenia do wykonywania zawodu nauczyciela, realizują tylko jedną epokę.

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG6, WG7, WG8, WG10, WK2, UW1, UW2, UW3, UW4, UW5, UW6, UK1, UK3, UO2, KK1, KK2, KK3, KO1, KR1, KR4, KR5

Moduł, który ma na celu dogłębne zapoznanie studenta z dwiema wybranymi przez niego epokami historycznymi. Stanowi podstawę merytoryczną i warsztatową do realizacji tematyki pracy dyplomowej.

Grupa Zajęć_6: Przedmioty monograficzne

Studenci, którzy wybrali bloki przedmiotowe kształcenia przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela, realizują 1 wybrany przedmiot monograficzny, pozostali – 7.

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG5, WG6, WG8, WG9, WK1, WK3, UW4, UW6, KK1, KK3, KR4, KR5

Studenci uczestniczą w przekrojowych epokowo wykładach z historii gospodarczej, historii religii, historii kultury materialnej, historii dyplomacji, historii kartografii, geografii historycznej, historii kobiet, historii geopolityki, humanistyki cyfrowej, pamięci i polityki historycznej, historii idei, historii pieniądza, historii sportu, wizualizacji historii itp.

Grupa Zajęć_7: **Przedmioty fakultatywne kierunkowe**

(Realizowane są przez studentów nie będących kandydatami do zawodu nauczyciela)

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG5, WG7, WG8, WG9, UW1, UW3, UW4, UW5, UK1, UK2, UO2, KK1, KK2, KO1, KR1, KR2, KR4

Przedmioty poszerzające wiedzę studentów o problematykę wykraczającą poza program studiów.

Grupa Zajęć_8: **Przedmioty dyplomowe**

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG6, WG7, WG8, WG10, WK1, WK2, WK4, UW1, UW2, UW3, UW4, UW5, UW6, UK1, UK2, UK3, UO2, UU1, KK1, KK2, KK3, KO1, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5

Seminarium magisterskie cz. 1-4 – celem seminarium jest przygotowanie studenta do samodzielnego napisania pracy dyplomowej (magisterskiej) z zakresu zagadnień zaliczanych do obszaru problemowego historii. Uczestnicy seminarium, korzystając ze wskazówek opiekuna naukowego, formułują temat pracy, dobierają i wyszukują literaturę i źródła, opracowują strukturę pracy, a następnie przygotowują i prezentują jej kolejne rozdziały. Studenci uczą się umiejętności analizy tekstów stanowiących podstawę pracy, zgodnego z prawem ich wykorzystywania, a także krytycznej dyskusji.

Grupy zajęć - 9 – 12

stanowią specjalistyczne bloki tematyczne dotyczące określonych subdyscyplin badawczych (do wyboru):

studenci realizujący ścieżkę kształcenia naukową wybierają i realizują w ciągu dwóch lat dwie grupy zajęć; studenci realizujący specjalizację nauczycielską wybierają i realizują jedną grupę zajęć.

Grupa Zajęć_9: **Historia cyfrowa**

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG5, WG6, WG8, WG10, WK1, WK2, WK3, UW1, UW3, UW4, UW5, UK1, UO2, KK1, KK2, KK3, KO1, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć:

W ramach modułu *historia cyfrowa* student poznaje warsztat humanisty w jego najnowszej odsłonie. Nabywa zaawansowane umiejętności pracy z tekstem i mapą cyfrową. Zajęcia terenowe służą poznaniu przykładów praktycznego zastosowania rozwiązań cyfrowych w muzeach historycznych.

Grupa Zajęć_10: **Kultura i społeczeństwo**

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG5, WG6, WG8, WG10, WK1, WK2, WK3, UW1, UW3, UW4, UW5, UK1, UO2, KK1, KK2, KK3, KO1, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5

Moduł tematyczny, w ramach którego realizowane są treści z zakresu historii społecznej: funkcjonowania rodziny (m.in. w sferze biologiczno – demograficznej, życia gospodarczego, seksualności, życia codziennego) i gospodarstwa domowego w przeszłości, roli prawa prywatnego ze wskazaniem na stopień realizacji litery prawa w praktyce społecznej, szeroko zakrojonych w historiografii europejskiej badań nad wpływem klimatu na funkcjonowanie społeczeństw i jednostek oraz historii kultury: antropologii historycznej oraz historii i narracji.

Zapoznaje się też z zestawem najnowocześniejszych, w tym interdyscyplinarnych, metod badawczych przygotowując się do samodzielnej pracy naukowej.

Grupa Zajęć_11: **Historia wojskowa**

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG5, WG6, WG8, WG10, WK1, WK2, WK3, UW1, UW3, UW4, UW5, UK1, UO2, KK1, KK2, KK3, KO1, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5

Moduł tematyczny realizujący treści kształcenia związane z przygotowaniem do prowadzenia badań historyczno-wojskowych, rozwijający i doskonalący kompetencje oraz umiejętności w zakresie pracy z różnorodnymi źródłami historyczno-wojskowymi, a także zapoznający z pogłębioną wiedzą z zakresu mechanizmów funkcjonowania konfliktu zbrojnego, historii sztuki wojennej (strategii, działań operacyjnych i taktyki), terminologią i językiem wojskowym. W ramach modułu przewidziano zajęcia terenowe.

Grupa Zajęć_12: **Historia kobiet**

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG1, WG2, WG3, WG4, WG5, WG6, WG8, WG10, WK1, WK2, WK3, UW1, UW3, UW4, UW5, UK1, UO2, KK1, KK2, KK3, KO1, KO2, KO3, KR1, KR2, KR3, KR4, KR5

Moduł tematyczny, w ramach którego prezentowane są treści z zakresu historii kobiet, miejsca i osiągnięć kobiet m.in. w polskiej kulturze, sztuce, nauce i edukacji oraz treści odnoszące się do praw kobiet. W ramach modułu przewidziano zajęcia edukacyjne i popularyzatorskie.

Grupa Zajęć_13: **Przedmioty uzupełniające***

Symbole efektów uczenia się:

KP_7: WG2, WG5, WK1, UW1, UW4, UW5, KK1, KR1, KR4

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć:

1. Wstęp do badań historycznych – treści kształcenia zgodne z programem studiów I stopnia.
2. Nauki pomocnicze historii - treści kształcenia zgodne z programem studiów I stopnia.

* *Przedmioty uzupełniające dla studentów, którzy ukończyli inne niż historia studia licencjackie.*

Sposoby weryfikacji i oceny efektów uczenia się osiągniętych przez studenta w trakcie całego cyklu kształcenia.

Efekty uczenia się będą weryfikowane w zależności od formy zajęć (wykład, konwersatorium, ćwiczenia, laboratorium) i mogą przybrać formę egzaminu pisemnego/ustnego, zaliczenia pisemnego, kolokwium. Zaliczenia i egzaminy mogą odbywać się stacjonarnie i online. Oceniana będzie także aktywność studenta podczas zajęć, efekty pracy zespołowej, referaty, prezentacje.

Warunki ukończenia studiów oraz uzyskiwany tytuł zawodowy.

Warunkiem ukończenia studiów jest zrealizowanie programu studiów, uzyskanie co najmniej **119** punktów ECTS, przygotowanie pracy dyplomowej oraz zdanie egzaminu dyplomowego.

Absolwent uzyskuje tytuł zawodowy magistra historii.

Absolwent, który w trakcie studiów, oprócz wymienionego wyżej kształcenia kierunkowego, zrealizuje moduły kształcenia nauczycielskiego (grupy zajęć: 2, 3, 4) i osiągnie co najmniej **110** punktów ECTS, uzyskuje tytuł zawodowy magistra historii oraz uprawnienia do wykonywania zawodu nauczyciela historii.